

Ebul Hasan Harkani

Ebul Hasan-ı Harkani hazretleri, Silsile-i aliyenin altıncısıdır. Büyük İslam âlimi Bayezid-i Bistami'nin ruhaniyetinden istifade ederek yükselmişti. Zamanının kutbu idi.

Bir gün Dr. İbni Sina, Şeyh Ebul Hasan Harkani hazretlerini evinde ziyarete geldi. Hanımı, ters birisi idi, adeta onu azarlayarak, ormana gittiğini söyledi. İbni Sina ormana giderken, Şeyhin, odun yüklü bir aslanla geldiğini gördü. "Bu ne hâl?" diye sorunca, "Evimdeki kurdun sıkıntı yükünü taşıdığım için, bu kurt da bizim yükümüzü taşıyor" buyurdu.

Sultan Mahmud Gaznevi, bütün Asya'ya hâkim olduğu zamanda, Harkan şehrine yakın gelmişti. Birkaç adamını, Harkan'a Şeyhe göndermiş ve onu yanına çağırmişti. Şeyh hazretleri, bir özür beyan ederek gitmedi. Durum, Sultana bildirilince, "Haydi kalkın, demek ki o, bizim sandığımız kimselerden değildir. Biz ona gidelim" dedi. Sonra kendi elbisesini Kadı İyad'a giydirdi ve kendisi de silahtar olarak, Kadı İyad'ın yanında Şeyhin evine girdi. Sultan selam verince, Şeyh hazretleri selamını aldı. Fakat ayağa kalkmadı. Sultan, Şeyhe; "Niçin ayağa kalkmadınız?" diye sorunca, Şeyh, "Madem ki seni öne geçirmişler, yanıma gel bakalım" dedi. Soruya o anda cevap vermedi.

Sultan Mahmud, Şeyhe; "Hocan Bayezid-i Bistami nasıl bir zat idi?" diye sordu. Şeyh: "O, öyle kâmil bir veli idi ki, onu görenler hidayete kavuşurdu" dedi. Sultan bu cevabı beğenmedi, "Ebu Cehil, Ebu Leheb gibiler, Fahr-i kâinat efendimizi çok defa gördüler. Fakat hidayete gelmediler?" dedi. Şeyh; "Ebu Cehl ve Ebu Leheb gibiler, insanların en üstününü Allahü teâlânın sevgili Peygamberi olarak görmediler. Ebu Talib'in yetimi olarak gördüler. O gözle baktılar. Eğer, Ebu Bekri Sıddık gibi bakarak, Resulullah olarak görselerdi, eşkıyalıktan, küfürden kurtulur, onun gibi

kemale gelirlerdi" buyurdu. Sultan bu cevabı çok beğendi. Din büyüklerine olan sevgisi arttı.

Sultan Mahmud; "Bana nasihat ediniz" deyince Şeyh; "Şu dört şeye dikkat et: Günahlardan sakın, namazını cemaatle kıl, cömert ol, Allahü teâlânın yarattıklarına şefkat göster" dedi. Sultan, Şeyhin önüne bir kese altın koydu. Buna karşılık Şeyh, sultanın önüne arpadan yapılmış bir yufka koydu. Sultan ekmekten bir lokma aldı. Fakat lokmayı yutamadı. Şeyh hazretleri; "Bir lokma ekmeği yutamıyorsun. İster misin, şu bir kese altın bizim de boğazımızda dursun? Biz paralarla olan alakamızı kestik. Şu altınları önümden alın" dedi. Sultan, paraları almak zorunda kaldı.

Sultan giderken, Şeyh ayağa kalktı. Sultan, "Geldiğim zaman hiç iltifat etmemiştin, fakat şimdi ayağa kalkıyorsun, niye?" diye sordu. Şeyh hazretleri; "Buraya padişahlık gururu ile beni imtihan için geldin. Şimdi ise derviş olarak gidiyorsun. Önce gurur içinde olduğundan dolayı ayağa kalkmadım. Fakat şimdi derviş olduğun için ayağa kalkıyorum" dedi.

Sultan, yaptığı bir gazada mağlup olmak üzere idi. Birden Şeyhin hırkasını eline alıp; "Ya İlahi! Şu hırkanın sahibinin yüzü suyu hürmetine, şu kâfirlere karşı bizi muzaffer kıl" diye dua etti. Düşman tarafında bir toz duman ortaya çıktı. Düşmanlar, bu toz-duman içinde bir şey görmeyerek, kılıçlarını birbirlerine vurdular ve kendi kendilerini öldürdüler. Sağ kalanları dağılıp gitti. O akşam Sultan Mahmud, rüyasında Şeyhi gördü. Şeyh, Sultana; "Allahü teâlânın dergahında, büyüklerimizin yüzü suyu hürmetine zafer kazandın" buyurdu.

Kıymetli sözlerinden birkaçı şöyledir:

"Allahü teâlâ için yaptığın her şey ihlastır. Halk için yaptığın herşey de riya'dır."

"Şu iki kişinin çıkardığı fitneyi, şeytan bile çıkaramaz:
Dünyaya düşün âlim ve ilimsiz sofu."

"Eğer bir mümini ziyaret edersen, hasıl olan sevabı, yüz adet kabul edilmiş nafîle hac sevabı ile değiştirmemen lazımdır. Çünkü bir mümini ziyaret için verilen sevap, fakirlere verilen yüz bin altın sadakanın sevabından daha fazladır. Bir mümin kardeşinizi ziyaret edince, Allahü teâlânın rahmetine kavuşursunuz."

"Bir mümin kardeşini sabahtan akşama kadar incitmeyen kimse, o gün akşama kadar Peygamber efendimizle yaşamış gibi olur. Eğer incitirse, Allahü teâlâ onun o günkü ibadetini kabul etmez."